

Տարեկան 10 րուբլի, փոքր ամսական 6 րուբլի, երեք ամսական 3 ր. 50 փ.
ամսական 1 ր., համար 5 փ.
Բաժանորդը գրում են Թիֆլիսում միմյան խմբագրատանը:

Խմբագրություն հասցեն՝ Тифлисъ. Редакция „Норъ-Даръ“
կամ Tiflis. Rédaction „Nor-Dar“

Խմբագրությունը բաց է ամեն օր (բացի տոն օրերից) ժամը 9-ից
մինչև 2-ը: Ցայտարարությունները ընդունում են ամեն լիցուներով:
Ցայտարարությունները բառին 2 փ., քերականները համար կրկնապատիկ

ՆՈՐ-ԴԱՐ

(ՏՄՆՆԵՒԵԹԵՐՈՐԴ ՏԵՐԻ)

Քաղաքական-գրական ամենօրնայ թերթը 1900-ին կը հրատարակուի Թիֆլիսում նորից գրքարկի և ծրագրով ամեն օր, բացի կիրակի և տոներին հետևող օրերից:

«Նոր-Դար»-ի տարեկան գինն է 10 րուբլի, փոքր ամսականը՝ 6 րուբլի, երեք ամսականը՝ 3 ր. 50 փ., Թիֆլիսից դուրս՝ ամսական 1 ր. 50 փ., համար 7 փ., Թիֆլիսում՝ 5 փոպ:

Բաժանորդը կը գրում Թիֆլիսում՝ միմյան խմբագրատանը:
ՏՄՆՆԵՒԵԹԵՐՈՐԴ ՔԱՊԻՏԱԼԻ ՔԱՊԻՏԱԼԻ ԿԱՊԻՏԱԼԻ 40 ֆրանկի, Ցայտարարությունները ընդունում են և օտար լիցուներով առաջին երկուսում 4 կոպեկ:

Խմբագրատանը գտնվում է Վոզոկոպոլսկայա փողոցում, № 20:
Պոստով «Նոր-Դար»-ի հասցեն՝ Тифлисъ въ Редакцію «НОРЪ-ДАРЪ» կամ Tiflis (Caucase), Rédaction du journal «Nor-Dar»:

ԲՈՎԱՆՈՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
Առաջին օրը դուրսը. — Բոլորները և անգլիացիները:
Բրոնիկոն. — Լուրեր:
Մեզ գրում են: — Զալա օղուց:
Մի հին զոհուկներ:
Թղթակցում է իւր իւր. — Նոր-Նախընտրելի: Նամակ ֆրանսիայից, Պարիզ:
Քաղաքական. — Լորդ Ռոբերտս և լորդ Կիտչեն: Բոլորներն ու անգլիացիները:
Խառն լուրեր:
Հեռագրեր:

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՀԱՅԻ ՄԱՆՈՐԱԿԱՆ ԽՈՐՀԱՆՈՐԴԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ժողովրդական առակ
Ցայտարար է, որ մասնագիտական, իրենց օգնելով, խիստ արգելում է գինի և ուրիշ արգելյալ խմիչքները գործածելը: Բայց, չնայած այդ արգելքին, կան շատերը, որոնք գործ են ածում խմիչքներ: Նա մասնաւոր խմելու այնպիսիների մէջ է տարածում, որոնք յաճախ չփութում են քրիստոնեաների հետ: Պարզ է, որ ի՞նչ նրանք խմում են, խմում են շատ զգուշօրէն, որպէսզի իրենց հաւատակիցները չիմանան:
Պարսկաստանի Թահրան քաղաքում ապրում էր մի առեւտրական հայի Մահմէդ անունով: Գործերի համար ամենայն տարի նա ճանապարհորդում էր Ռուսիա, Նիժնի-Նովոգորոդ քաղաքը, ուր ամառային ամիսները օտնավաճառ է լինում: Այդտեղ նա ծանոթ էր իւր տարած ապրանքը և, առնելով հարկաւոր ապրանքը, յետ դառնում հայրենիք: Ահա այդ ճանապարհորդութիւնների ժամանակ նա աւելի մօտեցաւ քրիստոնեաներին, սեռաւ որ նրանք էլ այնպիսի մարդիկ են, ինչպէս և մասնագիտաները, որ նրանց մէջ էլ կան լաւերն ու վատերը, ինչպէս և իւր ազգակիցներն մէջ: Խելք մաքր լինելով, նա լիովին իւր խորթ վերաբերմունքը դէպի քրիստոնեաները, սկսեց նրանց հետ նստել, ճաշել և, օր ըստ օրէ, աւելի մտերմանալ: Ահա այդ ճաշերի ժամանակ նա սովորեց գինի խմել, որի մասին առաջինը մտածել անգամ նա չէր համարձակում: Փոքր ետ փոքր սովորելով գինի խմելուն, նա այնպէս սիրահարուեց գինու վրայ, որ սկսեց ափսոսալ, թէ ինչու իւր կեանքի

իմը հակա Գողթաթի դէմ մարտնչելով իւր յոյսը և ապաւէնը հրէից Աստուծո՛ր՝ Եհովան էր:
Կանոնաւոր գործից դուրս ամենափոքրիկ ճրանավաղը, մի բուռն գիւղացիներից բաղկացած ժողովուրդ, պատերազմ է սկսում աշխարհիս ամենահարուստ, առաջնակարգ տէրութեան, հզոր Անգլիայի դէմ:
Մենք հաւատում էինք, որ նոր ժամանակի Դաւիթը, իւր գործի արդարութեան ոյժով բռնուած, պիտի կարողանայ յետ մղել 19-րդ դարու Գողթաթին և տապալելու աստիճանին հասցնելու չափ հարուածել նրան:
Անգլիական կանոնաւոր գործը, որ աւելի լաւ գինուած, թուով աւելի շատ և զինքերով հարուստ էր, պատերազմել սկսեց բոլորների դէմ և հետզհետէ կրեց մէկը միւսից աւելի ծանր պարտութիւններ: Տըրանսօլապի բոլորներն Օրանձի հասարակագիտութեան զօրքերի հետ միասին յարձակողական դիրք ընդունելով մտան բրիտանական հողը՝ Նատալ, գրաւեցին երկիրը, երկրի քաղաքները և պաշարեցին ամբողջ ինչնները:

Անգլիական կանոնաւոր գործը, որ աւելի լաւ գինուած, թուով աւելի շատ և զինքերով հարուստ էր, պատերազմել սկսեց բոլորների դէմ և հետզհետէ կրեց մէկը միւսից աւելի ծանր պարտութիւններ: Տըրանսօլապի բոլորներն Օրանձի հասարակագիտութեան զօրքերի հետ միասին յարձակողական դիրք ընդունելով մտան բրիտանական հողը՝ Նատալ, գրաւեցին երկիրը, երկրի քաղաքները և պաշարեցին ամբողջ ինչնները:

— Մուլա, — ասաց նա, — երեկ ինձ թոյլ տուիր, որ խաղողը նախ ջարդեմ ու յետոյ ուտեմ: Այդպէս ինձ աւելի է դուր գալիս, բայց այսօր ես շատ եմ ջարդել, այնպէս որ բոլորը չեմ կարող ուտել: Միջոց չի լինի, եթէ մնացածը վաղ ուտեմ, դէն ամբողջ օրը եմ Բոլորովին մեղք չէ, պատասխանեց մուլան, — ոչ մի պտուղ չի արգելում, որ կէսն այսօր ուտեմ, կէսը միւս օրը:
Հաջի Մահմէդը շնորհակալութիւն յայտնելով գնաց և շորքերը օրը նորից եկաւ:
— Մուլա, — ասաց նա, — երեկ դու ինձ թոյլ տուեցիր, որ երեկուայ ջարդեմ խաղողն այսօր ուտեմ, այսօր էլ անորժակ չունիմ: Կարելի է, որ վաղը կամ միւս օրն ուտեմ:
— Կարելի է, — ասաց Մուլան, — դրանում ես ոչ մի մեղք չեմ տեսնում:
— Բայց մուլա, — աւելացրեց հաջի Մահմէդը, — գուցէ ես վաղը հիւանդանամ և մի երկու շաբթից յետոյ առողջանամ, այն ժամանակ էլ կարող եմ ուտել:
— Ի հարկէ կարող ես, — ասաց մուլան և տեղից վեր կացաւ: Երբ հաջի մղկիթ:
Այդ իրաւունքն էլ ստանալով, հաջի Մահմէդը ուրախացած տուն վերադարձաւ և այդ օրուանից աւելի համարձակ էր խմում: Ինչպէս նա մտածում էր, այնպէս էլ եղաւ Մի օր հարեաններն իմանում են, որ նա խմում է: Իսկոյն երեք պատուաւոր հաջիներ են գնում մուլայի մօտ և եղբայրութեամբ պատմում:
— Թող անի՛ծուի՛ նա — բացականչեց մուլան, — և այլ ես չարժանայ ջանքերի գուրդ տեսնելու:
Բարկացած մուլան տեղից վեր կացաւ և երեք հաջիների հետ, գլխից հաջի Մահմէդի տունը: Ներս մտնելով,

Անգլիական նորանոր գունդեր ուղարկեց հարաւային Աֆրիկա անհրաժեշտ պարագաներով. պատերազմի առաջին շրջանն այդպիսով փակուեց անգլիական զօրքերի և զօրագնաների շարաշար պարտութեամբ:
Հաջի Մուլան խոր խոցուած ուղարկեց հարաւային Աֆրիկա զօրքերի վրայ ընդհանուր հրամանատար՝ գեներալ Բուլլերին նոր զօրաբաժնով:
Անգլիացիները վստահացած այդ գեներալի վրայ՝ երկիրը բարձրացրին նրան և ի լուր աշխարհի յայտարարեցին, որ Բուլլերը պիտի ջարդէ բոլորներին և ծնրեղեան տօնը պիտի տօնէ Պրետորիայում (Տրանսօլապի մայրաքաղաքում): Ինքը՝ Բուլլերն Անգլիայից մեկնելիս խնդրել էր, որ իւր հասցէին նամակները Պրետորիա ուղարկեն: Բոլորներին նա պիտի մէկ հարուածով ոչնչացնէ ինչ ասի է:

Գեներալ Ուայտը, Գատեկը, Մետուէրը ջարդուեցան, և զօրքերի ընդհանուր հրամանատար Բուլլերն էլ վերջերս, չնայած իւր գործը զբաղած զգուշութիւններին, ջարդուեց:

— Եթէ մուլան կը բարեհաճի մի քիչ խմել, ինքը բոլորը կ'իմանայ:
Երեք հաջիների և մուլայի հետաքրքրութիւնը շարժուեց: Երեկ մի բան կայ, — մտածում էինք նրանք, — որ մի այնպիսի խելօք մարդ, ինչպիսին է հաջի Մահմէդը, չնայած օրէնքին, սկսել է գինի գործածել: Տեսնելով որ տատանում են, հաջի Մահմէդն աւելացրեց:
— Մուլա, դու ինձ ասացիր, որ թող Մահմէդը դրանք կ'ապուի իմ առջև այնպէս, ինչպէս լիգուս է կապուել, բայց սրովնեմ իմ լիգուս չկապուեց և ես կարողացայ ինձ արդարացնել, ուրեմն և դրանք դուներն էլ չեն կապուիլ:
Համոզուելով այդ խօսքերից, մուլան գաւաթը վերցրեց և մի քիչ խմեց: Սկզբում նրան դուր չեկաւ, բայց փորձելու համար գինու զօրութիւնը, որի մասին շատ էր խօսում հաջի Մահմէդը, նա մի քիչ էլ խմեց: Այդ ժամանակ նրա ընթերցանութեան: Տեսնելով մուլային այնպիսի ուրախ տրամադրութեան մէջ, երեք հաջիներն էլ սկսեցին մէկը միւսի հետից փորձել: Հաջի Մահմէդն անասելի ուրախ էր, որ իւր համար ընկերակիցները գաւառ և բերելով շորք գաւաթ, սկսեց նրանց այնքան խմացնել, որ քեֆները միանգամայն բացուեց:
Այդ օրուանից հաջի Մահմէդը մենակ չէր խմում: Միշտ, երեկոյանները, նրա մօտ հաւաքւում էին մուլան և երեք հաջիները, և նրանք միասին շատ և շատ ուրախ ժամեր էին անցկացնում: Փոխանակ զգուշանքի, հաջի Մահմէդը սկսեց նրանց մօտ պատել վայելի, իբրեւ այնպիսի մի հրաշալի խմիչք պատրաստող:
Ի. Մ. Ա.

ուղղորդելու նախագահն ուրախութեամբ
տեսած է, թէ բոլոր շէնքերը շատ լաւ
կառուցանան և աւարտելու վրայ են։
Միայն օսմանեան կառավարութեան
շէնքը դեռ մինչև այսօր յամառաբար
գնահատելու կը մնայ՝ բոլորովին
անհասկանալի պատճառներով։

Ա. Տալսայ

ԲԱՆԱԳԱՎԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ԼՈՐԻ ՌՈՅՆԻՏՅՈՒՆ ԵՒ ԼՈՐԻ ՎԻՏԵՆՆԵՐ

Անգլիացիները մեծ յոյսեր ունեն
րենց զօրքերը գլխաւոր հրամանատար
Բուլլերի վրայ, բայց առաջին իսկ ընդ-
հարման ժամանակ նրա կրած շարա-
շար պարտութիւնն առիթ տուեց նը-
րանից առնելու գլխաւոր հրամանատա-
րութիւնը և յանձնելու Ֆիլդմարշալ
լորդ Ռոբերտսին, որը, ինչպէս հազար-
դէց հեռագիրը, այս օրերն արդէն մեկ-
նել է Հարաւային Աֆրիկայի նրա շտա-
բի կառավարիչ է նշանակուած լորդ
Կիտչենը, որը նոյնպէս Նիպոտից
ճանապարհում է Կապտադէ։ Այդ բանը
յոյց է տալիս, որ Անգլիան մեծաւ
է ներկայ պատերազմում ամեն ինչ խաղի
մէջ դնել։

Գնեք Վալ-Ֆիլդմարշալ Ֆրիդերիկ Ռո-
բերտսը ներկայումս մօտ 70 տարեկան
է։ Նա իր յանգիստի է մասնակցել է
Հնդկաստանի ապստամբութիւնը ճնշե-
լու գործում, Դիւրի պաշարմանը, դէ-
պի Հարէշտան մուտք գործելու արշա-
ւանքին, Ալգանստանում եղած երկու պա-
պերազմներին (1878 և 1879 թուա-
կաններին)։ Վերջին պատերազմին նա
մասնակցել է իբրեւ գլխաւոր հրամա-
նատար։ 1881 թ. նրան էր յանձնուած
Անգլիայի վարկն ու պատիւը փրկելու
գործն այն ժամանակ, երբ բուլլերը
Հարթի էին անգլիական զօրքերին Մալի-
բարհիլի մօտ։ Սակայն նրա նստալ
հասած ժամանակ արդէն հաջողութիւն
էր կայացած։ Թէ որքան աջողութիւն
կունենայ նա այժմ յոյն նստալում,
ցոյց տալու մօտիկ ապագան։ Սակայն
նրա ծերութիւնն անշուշտ շատ բան
կը խանգարի։

Անգլիացիները յոյսն այս դէպքում
կարող է լինել գլխաւորապէս լորդ
Կիտչենի վրայ, որը վերջին երկու
տարում մեծ անուն հանեց Սուդանում
մղած աջող արշաւանքներէ մէջ։ Նրա
Օմուրմանի մօտ տարած յաղթութիւն-
ը դեռ եւ թարմ է ընթերցողներին
յիշողութեան մէջ։ Սակայն այս է պէտք
է ի նկատի ունենալ, որ բուլլերի և
ժադիսանի միջև, ինչպէս ասում
են, սարեր ու ձորեր կան։ Կիտչենը
մօտ 50 տարեկան է։

ՌՈՅՆԻՏՅՈՒՆ ԵՒ ՎԻՏԵՆՆԵՐԸ
Լոնդոնի մամուլի մի քանի օրգան-
ներ, անգլիական զօրքերի կրած պար-
տութիւնների ազդեցութեան տակ, բո-
լորովին փոքր են իրենց լեզուն բոլ-
րովին վերաբերմամբ։ «Daily Graphic»-ն
ասում է.

«Մենք այժմ համոզուեցինք, որ այդ
«հասարակ» ժողովուրդն ունի զինուո-
րական առողջ կազմակերպութիւն, որի
վրայ շնորհակալ են շատ տարիներ, և թէ
նրանք ամեն միջոց ունեն պատերազմ
վարելու համար։ Նրանք անկասկած
տալանդաւոր զօրավարներ ունեն, ո-
րոնք մեծ հմտութեամբ կառավարում
են իրենց զօրքերը կռուի մէջ։ Բացի
զրահից, անվիճելի է, որ ծաղիկն ի-
րագործելու մասնակցում են նաև փոք-
րազէն մասնակից արիւնք վերջերս, բոլ-
րենք ընդունակ են կռուելու ծերերին
գծերի վրայ, և պիտի խոստովանուի,
որ նրանք իրենց այդ ընդունակութիւնը
գործադրում են օրինակելի կերպով։
Չնորհի նստալում ցոյց տուած իրենց
գործողութիւնները, նրանք ստիպեցին
եզ մեր զօրքերի մի նշանաւոր մասը

կեդրոնացնելու պատերազմի այդ վայ-
րում և այդպիսով հարկադրեցին մեզ
բոլորովին փոխելու մեր պատերազմի
սկզբնական ծրագրերը։ Այն իրողութիւ-
նը, որ նրանց իրաքանչիւր զինուոր
նստած է ձիու վրայ, այնպիսի շար-
ժունութիւն է տալիս նրանց, որ
պիտի շարժունութեամբ պարծենալ չի
կարող ոչ մի զօրաբանակ այնպի-
սիս մէջ։

Միևնոյն ժամանակ անգլիական մի
քանի լրագրներ սկսել են խոստովա-
նուել, որ անգլիական ոչ թէ միայն
զինեքանիք իրենց կոչման բարձրու-
թեան վրայ չեն կանգնած, այլ և զի-
նուորների մի մասը շատ էլ յուսալի
տալը չեն կազմում։ Մի լրագիր ա-
սում է.

«Անհուկ կորուստ» խօսքը խիստ առա-
գական է։ Դա կարող է նշանակել,
թէ մարդիկ սպանուած են եղել և
նրանց դիակները չեն գտնուած, բայց
և նշանակել կարող է, թէ նրանք գերի
են բռնուած կամ փախել են և թէ,
վերջապէս, նրանք այսպէս կամ այն-
պէս բաժանուել են պատերազմական
գործողութիւնների զօրքի և այս կամ
այն պատճառով մոլորուել են։ Մակայն
այսպիսի դէպքեր տեղի էին ունենում
յաճախ և Վեյլինգտոնի ժամանակների
անգլիական զօրաբանակի մէջ։ Այսպէս՝
Վիկտորիայի մօտ եղած ճակատամար-
տից յետոյ Վեյլինգտոնը գրում էր.

«24-րդ իմանում» ինչ անեմ այն զինուոր-
ներին, որոնք բաժանուել են մեր
պատերազմական զօրքի, երեկ հաշուե-
ցիւք և տեսներ, որ 12000 մարդով
աւելի քիչ զինուորներ ունեցեց, քան
ունեցին Վիկտորիայի մօտ ունեցած
արշաւանքից առաջ։ Նրանք հիւանդա-
նոցներում չեն, չեն սպանուած, գերի
էլ չեն ընկած։ Իմ կարծիքով, նրանք
ուղղակի թաքնուել են լեռնային գիւ-
ղերի մէջ։ Այդ թաքնուել են» խօսքը
վերջ է վերջոյ նշանակում է նոյնը, ինչ
որ «փախել են» խօսքը, որն այժմ, ըստ
երևոյթի, պաշտօնական վաւերացում
է ստանում։

Եթէ այդպէս էր Վիլինգտոնի ժամա-
նակ, ապա ինչ պիտի լինի այժմ, երբ
անգլիական զօրքերի շարքերը լցում
են այլ ևս ոչ թէ գիւղացիներով, ինչ-
պէս այն ժամանակ, այլ գլխաւորապէս
բանուորներով կամ այնպիսի մարդ-
կանցով, որոնք որոշ պարագայներին
չունեն և ընդհանրապէս անբարոյակա-
նացած են քաղաքային կենտրոնի մէջ և
թոյր։

Այսպիսի պարագաներում զարմանա-
լու չէ, որ այժմ անգլիական մամուլի
մէջ, թէ և կէստուկանտ, ձայներ են
բարձրանում զինուորական պարտադիր
ծառայութիւն մոցնելու օգտին, որով-
հետեւ կարծու է, որ Անգլիան այս-
պիսի ծանր օրերի չէր հասնիլ, եթէ
այդպիսի ծառայութիւն գոյութիւն ու-
նենար այդ երկրում։

ԼԵՂԻՍՏՐԱՑԻՆ

Մի անգլիացի հանից գնացել էր
Լէզի Սմիտ տեղակալութիւններ հաւաքե-
լու իւր սպայ-հրօք մահուան մասին։
Նրա նկարագրութիւնը երևում է, որ
զրուցիւնը Լէզի Սմիտում խիստ տա-
կաւարի է։ Նա առիթ է ունեցել ճա-
չելու սպանների հետ միասին։ Ամբողջ
չէնքի մէջ ոչ սեղան կար, ապում է
նա, ոչ աթոռ։ Ամենքը նստել էին
յատակի վրայ և կերակուրն ուտում էին
ամենքն անագի մի ամանից միայն.
զգալները տեղ ծառայում էին անագի
բաժանիքը. զոյալ չկար։ Ծեծուած աղի
տեղ բանեցնում էին աղաքարի կտոր-
տանքներ։ Կերակրի երկրորդ և վերջին
տեսակն ապուլտ դրած լեզու էր, որի
հետ ամեն մէկին հասնում էր մի կտոր
հաց։ Դանակ ու պատառաքալ նոյնպէս
չկար։ Լուկուլեան այս ճաշը լուսաւո-
րում էին ճրագուի երեք մոմ, որոնք
դրուած էին կախօր դատարկ ամանի
մէջ։ Արդէն մի ամբողջ շաբաթ էր, որ
սպաններից ոչ ոք չէր փոխել չա-

մագրեաները, որոնցով նրանք 50 մղոն
ճանապարհ էին կտրել ճահիճների և
մտակների միջից, ծածկուած էին ցե-
խով։ Բայց ոչ ոք ամենակին չի տրտնջում։
Սպանների զրուցիւնը որ այս է, կարե-
լի է երևակայել հասարակ զինուորների
զրուցիւնը...

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Դ Ե Ս Ի 8-Դ Ե Ն Ի 8

ՀԱՅԿԱՐԱՅԻՆ

Գործնական գիտական. — Ամե-
րիկացի յայտնի ինժեներ Տոմպսոնը ոչ
մի առիթ չէ ուզում փախչել ջրի ոյ-
ժից օգտուելու համար։ Մի անգամ նը-
րա ծանօթներից մէկը հիւր է գալիս
նրա մօտ և անցնում է պարտիզի դը-
նից։ Սովորական հարց ու բարեկց
յետոյ՝ բարեկամը գնալուամբ է, որ
պարտիզի դուռը խիստ դժուարութեամբ
է բացուում, և աւելորդ չէր լինիլ դռան
հմբի երկաթեղնի իւղիւ։

— Գարեջ չեմ գում, — պատասխա-
նում է տանուէրը, — հէնց իմ ուղեցածս
էլ այն է, որ դռնից մտնող փոքր ինչ
ոյժ գործ դնէ։ — Դուռը միացած է ջրա-
բաշխական զործիքի հետ, և ամեն
մարդ, դուռը բանալիս, ախմայ ստի-
պուած կըլինի երկու դոյլ ջուր հանել
ջրհորից ու պարտէզ ջրելու համար
չինած յատուկ տակառի մէջ ածել։

Շնորհակալութիւն. — Անգլիացի գը-
րդիներ իրենց աշխատութեան համար
խոշոր փորձաքննութիւն են ստանում։
Յայտնի դրող Կիպլինգը, օրինակ, իւր
գրած ամեն մի բառին մի շինիւք է
ստանում։ Մի անգլիացի մատնում է
Կիպլինգի գլխին խաղ խաղալ։ Մի օր
Կիպլինգը մէկ շինիւքի չէլ է ստանում
նստակով, որի մէջ խնդրում են իրեն
մի բառ ծախել։ Կիպլինգը վեր է առ-
նում շինիւքի ի յիշատակ և ուղարկում
է խնդրուած մի խօսքը՝ «շնորհակալու-
թիւն»։

Կայսրի փորձը. — Բրազիլիայի Մակ-
սիմիլիան կայսրին յայտնում են, թէ
գտնուած է մի կայիլ (տորմոզ), որով
կարելի է գնացող երկաթուղու գնացքը
գրելու է մի անկեթարթում կանգնեց-
նել։

— Լաւ, ասաց կայսրը. ինքս անձամբ
կըրործեմ այդ։

Եւ կայսրը երկաթուղու գնացքը նը-
տելով պատնիսում է մեքենավարին
ամենալիս արագութեամբ առաջ գնալու.
Ճանապարհը ինչ էր կենտրոններով ու
խիստ պտոյտներով։ Յանկարծ պտոյտ-
ներէջ մէկում մեքենավարը տեսնում
է, որ ճանապարհի մէջ տեղը մի ահա-
պին ժայռի կտոր է գցած. ակնյայտի
է, որ գնացքը խորտակուելու նպատակով
է եղած։ Մեքենավարը չէ չլկում և
անմիջապէս կայիլի կողմը քաշում է, և
գնացքը յանկարծ կանգ առնում ժայ-
ռի կողքին։ Ներքալ եղողներն շտապում
են կայսրին շնորհակալ իւր աջող ա-
պատութեան համար։ Բայց կայսրը բո-
լորովին անվերջով կըրպով, ժպտը
երեսին նկատում է.

— Հապա մի մօտիկից նայեցէ՛ք այդ
ժայռի թեկերին։ Այս թիւից է շինուած
դա, և ես գիտեմ որ դրել էի տուել այդ-
տեղ։

Կայսրը նորազիւտ կալիլի ոյժն էր
փորձել։

ՀՈՐԵԱՐԱՅԻՆ

— Շուրջ գրական-հրաժշտական երե-
կոյ է։

— Այո, երկու դժբաղդակիւն միա-
սին։

— Գնեցեք տուն ձեր տեղ վերց-
րել, պ. Լուսինէն։

— Դրան մօտ, որ հեշտ լինի փախ-
չել։

— Էլ ի՞նչ լաւ է, որ ընթերցողներն ու
եքստիւտիւններ փոխ է լինում...

— Որտեղից է լաւ. երկուսն էլ միև-
նոյն ականջով ենք լսելու հօ։

— Աղա, որդմութիւն արա, հացի
փող չունիմ։

— Ես առողջ մարդկանց որդմու-
թիւն տալն անբարոյականութիւն եմ
համարում։

— Ինչ է, քու հինգ կապէկի համար
նոս կոտորեմ, ինչ է։

— Ուղիք է, Սարգիս, որ ես իշխանի
գերում աւելի սպասուողի էի նման.
այսպէս է ասում թատրոնի կառավա-
րիւնը։

— Սուտ է ասում. դու աւելի զեւա-
պանի էիր նման։

— Դու այս գերում փոքր ինչ Աղա.
մանին էիր նման։

— Ուղիք. ինչո՞վ։

— Մի անգամ նա էլ հարբուխ էր
եղած քեզ նման։

ԵՊՈՐՏՆԵՐ

— Ամենից աւելի բարձր անելով կա-
րելի է թշնամի վաստակել։

— Խորհուրդը — ամենաթան բարե-
գործութիւնն է։

— Ով որ մի բուրբի է խնդրում — ան-
շուշտ 10 ի պէտք ունի։

— Լաւ է ինչ քան ոչինչ. բայց լաւ
է խեղճին շտալ ոչինչ, քան թէ տալ
վզակոթիւն։

— Լաւ է ոչ ոչ քան ոչ երբեք. բայց և
լաւ է ոչ երբեք, քան թէ հացը տալ
աղաքտին նրա մահից յետոյ։

— Բարեգործական նպատակով կատա-
րուած խորհուրդները կանանց համար
աւելորդ առիթ է նոր շոր կարել տա-
լու։

— Վատ բարեգործութիւն է, երբ
կինը միայն իւր հոլանին է ցոյց տա-
լիս։

— Զատ անգամ իսկական բարեգոր-
ծութիւն է, երբ ոմանք ամենին բա-
րեգործութիւն չանեն։

— Որոքմեքին խնդրող չէ, այլ մեր-
ժողը։

— Թիմարութիւն է գինին թողնել
վաղուան համար. ով գիտէ, թէ վաղը
կենդանի եւ թէ ոչ։

— Գինու բաժակի մէջ ստատանայ է
նստած։

— Գուշտ մարդը միշտ շատ կուտէ։

— Մարդիկ միշտ խոնարհում են ա-
ռաքելութեան առաջ, բայց ոչ երբեք
առաքելութիւնը մարդկանց առաջ։

— Վիշտը անտակ ծովից էլ խորն է։

— Հարստութիւնն աղաքտին համար
ծանր մեղք է քանի դեռ չէ հարստա-
ցել։

— Թիմար հարուստը նոյնն է թէ
եղբարած ցնիլ կտոր։

— Երկիրը բացի անձրից, ձիւնից ու
մառախուղից ցօլում է նաև արտա-
սուրով։

Հետաքրքիր

ՀԵՌԱԳՐՆԵՐ

ՆՈՎՈՌՈՍԻՏՅԱՆ, 13 դեկտեմբերի. —
2-րդն սպանում է հեղեղել քաղաքը։
Ծովափին գտնուած աները ծածկուած
են մի արշին հատութեամբ սառցով։
Նահանգապետի պաշտօնակատարը քա-
ղաքային խորհրդին առաջարկել է ար-
տակարգ միջոցներ ձեռք առնել աղէտ-
ների առաջն առնելու համար։ Քաղաքը
մնում է առանց յուսաւորութեան։ Վա-
ռաքաններն անընդհատ վառելուց յա-
ճախացել են հրեհները։ Տղայոց զինա-
գիտը միաստու է։ Այսպիսի ձիւն չեն
յիշում 1842 թ. պատճառ։ Հեռագրական
հաղորդակցութիւնը վերականգնած է։

ՄԱՆՍԸ. — Կիտչենըն այստեղ ժա-
մանից և անյապով մեկնից Զիբբալաւաւ։

ԼՈՐԵՆՏՆՈՒՄԻՆԵՆ, 6 դեկտեմբերի.

— Գրեմորիայում գտնուած անգլիական
այն հպատակները, որոնք կամենում են
մնալ քաղաքում, պէտք է դեկտեմբերի
8-ից թողնուելին խնդրեն այդ բանի
համար իշխանութիւնից։

ԿԱՆԱԿԱՆ. — Վճռուած է հաւաքային
Աֆրիկա ուղարկել ուլանների 15-րդ
գունդը։

ԹԵՐԵՒԴԵՍ

Դիմելով պատուական «Նոր-Դար»-ի
խմբագրութեանը, խոսարհաբար խնդ-
րում եմ մի անկիւն շնորհել իմ այս գը-
րութեանը, որի տպագրութեամբ պաշտ-
պոնած կըլինէք մի անմեղ, բազմա-
նամ ընտանիքով ծայրահեղութեամբ ան-
հաւատութեան, Ժայններն ինձ, որ ասա-
նակ տարիներ ընթացում են թա-
րուած եմ աստանդական, թափառա-
կան կենք վարելու։ Ես ձեռնադրուած
եմ Գորու գաւառի Ուլիսիցիսէ ա-
նուանակ գիւղի վրայ 1874 թուից, իմ
քահանայական պաշտօնն ամբիւ կըր-
պով վարում եմ մինչև 1881 թուական.
ընդ իսկ այս շարագրուակ թուականին
առանց որեւէ յանցանքի, ինչպէս այդ
կարելի է տեսնել իմ ձեռքիւն այժմ
գտնուած պաշտօնական գործերից, որ
ի հարկին պատրաստ եմ ներկայացնե-
լու խմբագրութեանը, հոգեւոր իշխա-
նութեան միջոցով փոխադրուեցայ

Դիւր գիւղ՝ բարեկրօն Յակոբ քահանայ
Դուլեանցի տեղը և այս վերջինս էլ
Ուլիսիցիսէ։ Դիւր գիւղում մնացի մօտ
տարու չափ, որտեղից նոյն հոգեւոր
կառավարութեան բարեհաճ անօրէնու-
թեամբ փոխադրուեցայ Զերտ անուա-
նակ գիւղը, որի հովուող քահանան այդ
միջոցին վախճանուած էր։ Զերտում
մնացի մինչև 1894 թուականը, որ ժա-
մանակ նշանակուեցայ Ախալքալաք գիւ-
ղում Դրեկոր քահանայ Տէր-Գեորգեան-
ցի մահուն պատճառով և որտեղ մինչև
ցայսօր հովուում եմ անտրտուն։ Երբ ես
հանդիսանալիս համարում, թէ Ախալքա-
լաք գիւղի իմ վերջին յենակէտ պէտք է
լինել, և, արդէն ծերացած, ինձ հանգիստ
էի գգում նամանաւանդ, երբ իմ տեղը
Զերտում հոգեւոր իշխանութեան հրա-
մանով ձեռնադրուած է ներքեւ քահա-
նայ Ուրֆանեանցը։ Դիւր այս ժամա-
նակ տեսնում եմ, որ աւելի եմ են-
թարկուած անհանգիստ վիճակի, քան
կըր և իցէ։ Այս տարի դպրոցից նոր
դուրս եկած Ախալքալաք գիւղացի Սար-
գիս Խուցեանց ազգանունով մէկ պա-
րոն, որին շատ լաւ յայտնի է, որ իշխա-
նութեան հրամանով վերջնականապէս
կապուած եմ Ախալքալաք գիւղի
հետ, չէ կամենում ինձ հանգիստ
թողնել իմ ծերութեան հասա-
կում, մրտնդով համախօսական՝ նախ
Ախալքալաքի և ապա նրան կպտծ
չըլտալով գիւղերի ծխակախներէ մեծա-
մասնով լինից կեղծ ստորագրութիւն-
ներ ժողովելով, այդպիսի մի համա-
խօսական ներկայացնում է վիճակիս
արժանապատիւ գործակալին վաւերաց-
նելու համար։ Այս ձեռով վաւերացրած
համախօսական Խուցեանցի հոգեւոր կա-
ռավարութիւնից մատուցուած է վիճա-
կային կոնսիտորիային ի պարտու-
պաշտած անօրէնութիւն։

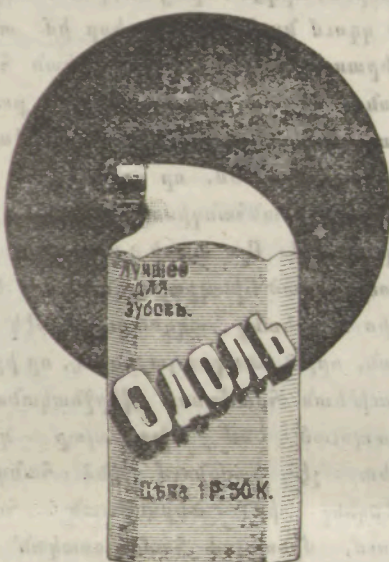
Եթէ պ. Խուցեանցի համախօսականն
առաջարկուի ուր հարկն է ձեռնադրու-
թեան հրաման խնդրելու համար, գը-
ծուար չէ գուշակել, թէ ինչ անկանելի
գրութեան մէջ պիտի ընկնեմ ութ հո-
գուց բաղկացած ընտանիքով, նա մա-
նաւանդ որ Զերտի վրայ էլ, որն իմ
հովութեան տեղն էր, այժմ հոգեւոր իշ-
խանութեան բարեհաճ անօրէնութեամբ
մէկ ուրիշն է ձեռնադրուում։

2-րդ տարակուսում, որ վիճակային
կոնսիտորիան այս դէպքում արդարա-
դատ կըլտնուի և ի նկատի կունենայ պ.
Խուցեանցի կազմած կեղծ համախօ-
սականը։

Գարուն խ

մունք ընդունողները վճարում են 1
ր. 50 կ. մինչև 8 ր. մի օրու գիշերուայ
համար. ծննդաբերական բաժան-
մունքը մանուկները—1 ր. մինչև 5 ր.
մի օրու գիշերուայ համար. երկու ընդ-
ազատուից 10 ր. մինչև 50 ր.: Անդա-
մանառություն ըստ համաձայնու-
թեան ժամանակ ձրի: Զուկերների հա-
մար 1 ական մահճակալ է գրուած իւրա-
քանչիւր բաժանմունքում, ուր տեղադր-
ուած են նրանք տեսչի և նրա պ. պ.
ընկերների առարկութեամբ ձրի:
Հիւանդանոցի տէր և տեսուչ
Մ. ՄԻՐՏԵՆՆԵՐ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՕՂՈՒ—տանալու գեղն առանձնի համար:
ՕՂՈՒ—առանձնի պահպանում է փշանալուց:
ՕՂՈՒ—անձան գեղ իւրանը որդեղու:
ՕՂՈՒ—շնչաքննում է բերանի փառ համար:
ՕՂՈՒ—շնչառություն հանձնի հոտ է առիւ:
ՕՂՈՒ—վաճառում է ամեն տեղ:
M. 181549 2—1

Նորաշին սուրբ Աստուածածին և
կեղեցու զանգում հշանակուած է
ԱՃՈՒՐԴ դեկտեմբերի 16-ին ա-
ռաւտեան ժամը 11-ին նոյն և-
կեղեցուն պատկանող կրպակի և
կից սենեակների համար, որ վա-
րուած են Թիֆլիսի հինգերորդ քա-
ղաքաժողովին փոխցում:
Երկգիւղան՝ Նիկողայոս Բայստորյանց
(187) 2—1

ԱՐԵՆՈՒՄԵՆԻ ԳՐԱԳՐԱՐՆԵՐԻ

ՌՕՅԵԱԼՆԵՐ

ԴԱՅՆԱԳՐԱՐՆԵՐ

Ֆիսիոթերապիան, ջրաբուժություն, կիթա-
ներ, ֆիզիաներ, կրթություններ, ձայնա-
գեղ, լաբեր և այլն և այլն:

ՆՈՐ-ՊՐԵՅԱՎՈՒՐԱՆՆԵՐԻ
ՈՂԱՐԿՈՒՄ ԵՆ ԶՐԻ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՆՈՐ-ՊՐԵՅԱՎՈՒՐԱՆՆԵՐԻ ԶԵՆ-
ՆԵՐՈՒՄԻ ԿՈՂԱՐԿՈՒՄ ԿԵՂԴՐ-
ՆԵՐՈՒՄ

Գ. Դ. Պ. Օ.

Բ. Մ. ՄԻՐՏԵՆՆԵՐԻ
Музыкальное дело
Б. М. МИРМАНЯН
гифаист, дворцовая ул. 36—30

ОТ. РЫТА 1900
ПОДПИСКА НА
ЗАДУШЕВНОЕ
СЛОВО
ДВА сженса. иллюстрир. жур-
нала для ДЕТЕЙ: младш. (5—9
л.) и старш. (9—14 л.) возраста,
основанные
С. М. МАКАРОВОЙ
и издаваемые с участием
ИЗВЕСТНЫХ РУССКИХ ПИСА-
ТЕЛЕЙ, ПЕДАГОГОВ и ХУДОЖНИ-
КОВ
ПОДПИСНОЙ ГОД
СЧИТАЕТСЯ С 1-го НОЯБРЯ
Платежные
каждого года
позднее года
течение года
БОГАТО ИЛЛЮСТРИРОВ. ЖУРНАЛ;
многоцветного в себя разнообразное
темы для детей; для родителей-пе-
дагогов, «ДЕТСКИЕ МОДЫ» и «ПЕДА-
ГОГИЧЕСКИЙ ЛИСТОК»:
Кроме того, по подписке будут
даны бесплатно в течение года
ПРЕМИИ:
а) Къ журналу для детей млад-
шого возраста: БОЛЬШАЯ ХР-
МОЛИТ И РАФИРОВАННАЯ КАР-
ТИНА размером 11 1/2 X 10 1/2
вершков: «СЪ ДОБРЫМЪ УГ-
РОМЪ» и 6 томовъ НОВОЙ
БИБЛИОТЕЧКИ ЗАДУШЕВНАГО
СЛОВА с иллюстрациями
б) Къ журналу для детей стар-
шого возраста: «Русский Лите-
ратурный Пантеон»—3 томы,
выпуска: «Русские писатели въ
краткихъ характеристикахъ»: 10
выпущ. «Библиотечка Знаменитыхъ
Писателей Для Ю. оше-
ства» и «Надежда» въ издании
перепл., со «Справочникомъ»:
ПОДПИСНАЯ ЦЕНА
каждого года
съ доставкой на по ст.,
съ доставкой и пере-
сылкою
Допускается разсрочка: перво-
начальный взносъ 2 рубля.
Подписка приним. въ книжны,
магаз Т-за М. О. Вольфа:
С. Петербургъ, Гост. Дв. 18,
Москва, Кузн. Мостъ, 12.

Հոյս տեսան
ԿԱՐԱՊԵՏ ԱՓԻՆԵԱՆԻ
1900 թ.
Ծ Յ Ի Ե Դ Տ
(Շ ի ր ա կ)
ՕՐԵՑՈՑՈՆԵՐԸ
Ծոցի օրացոյցը զարդարուած է հայ մի
քանի գործիչների պատկերներով, ունի
նոր յատկանշանք, ընդարձակ բժշկական,
հարուստ նրազան և նոր զուարճալի
վիճակարան:
Պատի օրացոյցի մէջ կան բարոյական
խրատներ, նոր ծիծաղաշարժ առակ-
ներ՝ մոլա նար-էղիկներ, Դալի-Քէշի-
շից, Պըլլապոլոց, այլ և ժողովրդական
առանձն, գիւղական լէլէներ, ընտիր
բանաստեղծութիւններ, ժողովրդական
երգեր, հայոց և եկեղեցական պատմու-
թիւնից հատուածներ, զուարճալի պատ-
մութիւններ. բժշկական, անտեսական,
արհեստագիտական և այլ օգտակար ու
հետաքրքիր տեղեկութիւններ:
Գինը՝ ծոցիկը—20 կ., պատկեր—50 կ.:
Դուրսով գնողներին լինում է զիջում
Դիմիլ՝ Ալեքսանդրով Կարա-
պետ Ալինյան. կամ Alexandrople Ka-
rapet Arminian (Caucase)
(150) 20 9

КРАСКА
ДЛЯ ВОЛОСЬ
«ПРИМА-ИНДИАН»
С. -Петербургской
ТЕХНО-ХИМИЧЕСКОЙ ЛАБОРАТОРИИ
быстро, прочно и натурально
окрашивает волосы въ чер-
ный, темно-русый и русый
цвѣтъ.
Главный Складъ:
С.-Петербургъ, Коломенская,
д. № 12.
продается вездѣ

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս Ի Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Ր Ա Ն
Թիֆլիսի ժողովարանի առաջնորդը յայտարարում է ի գի-
տություն պ. պ. անդամների, որ կիրակի, դեկտեմբերի 19-ին երեկոյան
ժամը 10-ին, նշանակուած է
Ե Ն Դ Զ Ա Ն ՈՒ Ր Ժ Ո Ղ Ո Վ
լինելու և վճանելու 70 անդամների քուղորդ, որ մուծուած է ուսման-
նուած գրքի մէջ, քուղարկելու ժողովարանի կանդիդատների համար
առաջարկուած անձերին, վարձելու ձմեռային չէք և յուծելու ուրիշ
186 2—1

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս Ի Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Ր Ա Ն
Ուրաւ, դեկտեմբերի 17-ին, նշանակուած է
Դ Ի Ս Ն Վ Ս Զ Ա Ն Դ Ե Ս
Հիւրերը մուտքի համար վճարում են՝ զինուորականները 1 ական ր.,
իսկ մնացածները 2 ական ր.: Դիմողները ձրի 2 հեռոյնները պարտա-
գիր են քուղ պարտքների համար, որոնցից զինուորականները պէտք է
լինին համապատասխան, իսկ մնացածները—ֆրակով կամ սև սիրտուկով:
Երկուները կարող են լինել իրենց ազգային հայրենասիրութիւն: Այն ան-
ձերը, որոնք չեն պարտք, պէտք է լինին զինուորականները սիր-
տուկներով, իսկ մնացածները սև սիրտուկներով: Սկիզբը երեկոյան
ժամը 9 1/2-ին, իսկ վերջը գիշերուայ ժամը 3-ին:
(184) 2—1

ԱՐԺԱՆ ԵՒ ԳԵՂԵՑԻԿ
Պարկի է ոտանալ ծննդան համար տունաժողովի և կուտիլիոնի զարդա-
րանք ամեն տեսակի՝ ընդունութեամբ և մեծ քանակութեամբ, ինչպէս
և պատրաստուած և մուգիկի խաղալիք, տաճարային զարդարելու իրերով
լիւր արկներ 3 քուղանոց և 4 քուղանոց: Եւնեն տեսակի ձմեռային
հարդակներ, կաշուէ գանգալի տաւրիկներ, համապատասխան նման-
ակներ, կանանց սիւնիկներ, շրջի պարտկեր, ալիւշից և կաշուից
նիւսիկներ, անուշաւոտ ջիւրի, արտասահմանի ձմեռոցներ, գոլաւա-
ներ, կորսեաներ՝ 2 ր. 50 կ. սիւնած, պարահանդէսի հովազներ, կա-
նանց և տղամարդկանց համար գլխարկներ, շաւր կրակ, ցիլինդր,
նոր մուգի փողպատներ, ուղայած շաւրիկներ, ֆուֆայիկ, զամաշ,
և որոն համար քանկուածներ [Ժիլյա] ու դարպիւրձի շատ նորու-
թիւններ Պարկիկ
Բոլորն էլ շափար գներով:
Դիմել՝ Գարրիէ 2 արախանի մագալիկը՝ Դիլորցոյայ փողոցի վրայ:
10—1

ԹԻՖԼԻՍԻ ԲԱՆԱԲԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ
յայտարարում է ի գիտութիւն ընդհանրութեան, որ իւր առեանում
1900 թ. մարտի 28-ին բերանացի և փակ ծրարներով անուրդ կրկար
յանայ վաճառելու համար քաղաքային (նախկին Երեստումովի) կրկար
կանի ամարանոցը իւր 203 քառ. սաժիկ տարածութիւն ունեցող բա-
կով և գետնով, որը գտնուած է Բորժոմ անունով, Վարչապետական
փողոցում, ծառատունի մօտ:
Ամարանոցի հետ վաճառուած է և նրա մէջ գտնուած շարժական կարք,
որը կազմում են հաշտանեակի կան-կարասիք և խոհանոցի ու լծէլի
ամանեղէններ: Ամարանոցի գետնիք յատկացուած է համաձայն Բոր-
ժոմում ամարանոցներ շինելու համար գետնիքից օգտուելուն վերա-
բերող Գովաթի նախկին Փախարայի 1851 թ. գիկտեմբերի 22-ին
հաստատուած կանոնների:
Անդրին մասնակցել ցանկացողները պայմաններին կարող են տեղեկանալ
Քաղ. վարչ. գիւմանատներ, նիւտի ամեն օր, ցերեկուայ ժամը
10-ից մինչև 2-ը:
Փակ ծրարների ընդունում են մինչև 1900 թ. մարտի 28-ի կէսօրուայ
ժամը 12-ը և պէտք է պարտուողին իրենց մէջ գրաւական 2000
աճրդի մասնակցողի լրտխտար անունը, հօր անունը, ազգանունը,
կոչումն ու հասցեն և իրենց յայտարարում ամենաքարձը գիրք: Այն
անձերին, որոնք Թիֆլիսում չեն ապրում և կամենում են ծանօթանալ
պայմանների հետ, այլ պայմանները կուղարկուեն պահանջած ժամանակ:
163 5—2

ТРЕБУЙТЕ ВЕЗДѢ
ШОКОЛАДЪ СІУ
ФАБР. С. СІУ И К. МОСКВА.
(М.) № 157375 52—30
ԲՐՈԿԱՐ ԵՒ ԸՆԿ.
Հ. Բ. Բ. Բ.
„ՇՈԿԼԱԿ ԻՆՎԵՐՎՈՐՆ“
Ո Ր Ո Ր Ն Ր
«պարսկական շեփորուկ», «շուշանի», «վի-
լիտի», «լափորուկ», «վարդի», «լաւանի»,
«ձորուկ», «թարմ խտուկ» և այլն հոտ:
„ՇՈԿԼԱԿ ԻՆՎԵՐՎՈՐՆ“
Կործ է ամուտ իրեն օժանդիք, արդուարդի
չուր և սրտուծն:
ՀԳՈՒՅԱՆԱԼ ԿԵՂՇՈՒՄՆԵՐԻՑ!
(М.) № 87590 9—4

ՍԱՐԱՏՈՎԻ ՍԱՐԴԻՆԿԱ
1900 թ. ԱՄԱՌՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ
Երեւ թեթեւ
330
ՏԵՄԱԿՆԵՐ ԱԼԲՈՒՐ ՄԵԶ
ՈՂԱՐԿՈՒՄ է 56 ԿՈՂ. ՄԱՐԿԵՐՈՎ
Торговый дом
ИД-ЕЙ БЕНДЕРЪ И СЫНОВЬЯ
Москва, Петровка,
ապրտակողմի համար
Կտր-կտր պատուէրների առարումն ամեն տեղ 2 Բ Ի
(М.) № 160,687. 2—2

ВЪГОДЪ Открыта подписка на 1900 годъ.
ЧЕРНОМОРСКІЙ ВѢСТНИКЪ
Ежедневная газета Черноморскаго побережья и Запад-
наго Кавказа. съ еженедѣльными иллюстрированными
приложеніями.
Издается въ г. Батумѣ съ 1895 года
На годъ, съ пересылкой—восемь рублей, на пол-
года—пять рублей Адресъ: Батумъ, «Черноморскій
Вѣстникъ».
РУБЛЕЙ.
(Ф.) 3—8